

Projecte Educatiu de Centre (PEC)

“Caminem junts”

IE BARNOLA

Avinyó

Aprovat pel claustre de mestres, amb data: 31 - 1 - 2020

Aprovat pel Consell Escolar, amb data: 31 - 1 - 2020

ÍNDEX

1. Història	3
2. Fonaments educatius: El propòsit	4
2.1. Aprendre a ser	5
2.2. Aprendre a conviure	7
2.3. Aprendre a fer	9
2.4. Aprendre a conèixer	10
3. Fonaments educatius: La pràctica diària	11
3.1. Les pràctiques d'aprenentatge	11
3.2. L'organització de l'espai, el material, el temps i l'alumnat a l'escola	13
3.3. L'avaluació	15
3.4. El rol del mestre/a	16
4. Referents educatius	17

1. HISTÒRIA

L'institut Escola Barnola és l'únic centre escolar d'Avinyó i la majoria d'alumnes provenen del mateix poble, tot i que també n'hi ha d'Horta d'Avinyó, que és un agregat del municipi. L'escola neix el 1974 gràcies a l'anomenat Pla d'Urgència dissenyat pel Ministeri d'Educació durant la dècada dels setanta. Això va significar un gran canvi educatiu en el municipi, que fins llavors només havia tingut una escola petita on els alumnes es separaven per raó de sexe.

Al llarg dels anys i a causa de diferents motius demogràfics, polítics i econòmics, l'escola ha anat passant per diferents situacions de dificultats i millores en la ràtio d'alumnes i mestres. Actualment, l'escola Barnola disposa d'una línia des de P3 fins a 1r ESO, amb una mitjana de 21 alumnes per aula. Amb un tant per cent d'immigració del 16'21%, provinent, majoritàriament, de països àrabs.

Des del 2016, en un moment de transformació educativa i d'ebullició en l'educació, la nostra escola no viu aliena a aquests canvis i, per això, la comunitat educativa de l'Institut Escola Barnola d'Avinyó s'ha replantejat el propòsit de l'educació, les pràctiques, l'organització i l'avaluació. El centre educatiu no és un sistema aïllat, sinó que forma part d'un poble que també educa. És per això que es vincula el centre al poble i el poble al centre, coordinant-nos amb diferents entitats, institucions i empreses.

2. FONAMENTS EDUCATIUS: EL PROPÒSIT

“ La clau són les persones, per suposat. Però la presa de consciència de la necessitat del canvi o la capacitat docent no són suficients: cal un propòsit compartit amb el claustre i comunitat i el compromís de l'equip directiu”.

Boris Mir

Professor d'educació secundària expert en aprenentatge i en transformació educativa

El Projecte Educatiu de Centre, que a continuació es desenvolupa, ha estat creat a partir del consens de la comunitat educativa sobre com ha de ser el centre educatiu.

El procés de co-creació, amb dinàmiques realitzades amb infants, famílies i docents, alinea i implica la comunitat educativa del centre en una direcció clara i compartida.

EL NOSTRE PROPÒSIT:

A l'Institut Escola Barnola formem persones capaces d'interaccionar amb l'entorn i dur a terme canvis per millorar la societat, educant en valors i oferint els recursos i l'acompanyament necessari.

Treballem per fer créixer persones que siguin capaces de desenvolupar totes les seves potencialitats tenint en compte els quatre pilars de l'educació establerts per la UNESCO: ser, fer, conèixer i conviure.

A l'hora d'establir quines són les competències que hauria de proporcionar l'escola amb un enfocament integral de l'educació, creiem que “Els quatre pilars de l'aprenentatge”, un dels conceptes més influents de l'informe Delors (*L'educació: hi ha un tresor amagat dins*, UNESCO, 1996), continuen oferint una referència significativa per al desenvolupament del currículum, tal i com també han establert, successivament, les administracions educatives.

Des d'aquesta perspectiva, l'educació s'ha d'organitzar integrant els quatre àmbits d'aprenentatge que seran els pilars del coneixement al llarg de la vida de cada persona:

- Aprendre a conèixer
- Aprendre a ser
- Aprendre a conviure
- Aprendre a fer

2.1. APRENDRE A SER

“Una escola on es valora el procés i l’esforç. On els nens i nenes se senten valorats, feliços i amb ganes d’aprendre”.

Famílies de l’Institut Escola Barnola

En l’eix d’aprendre a ser ens centrem a definir com entenem cadascun dels aspectes que volem que l’alumnat assoleixi: ser feliç, autònom, responsable, compromès i crític.

Feliç

Un infant o adolescent és feliç quan és ell mateix, acceptant les característiques personals i gestionant la frustració i els errors.

Per afavorir-ho, cal crear un entorn on l’infant se senti segur, respectat, acollit, valorat i estimat. És bàsic fer un treball integral de les **EMOCIONS (benestar personal)**, la gestió dels conflictes, garantint la motivació per les tasques escolars i en la promoció i adquisició d’hàbits saludables des de la infància (**SALUT**).

Autònom

L’autonomia s’assoleix a partir d’uns límits fermes i clars.

Cal oferir recursos i estratègies personals per portar l’autonomia a la pràctica, generant autoconfiança davant dels reptes per superar la inseguretat i altres obstacles.

S’afavoreix l’autonomia a partir de metodologies que fan protagonista a l’alumnat en la construcció del propi coneixement i aprenentatge.

Responsable

La responsabilitat implica assumir les conseqüències de les pròpies decisions i complir amb les obligacions, que els infants i adolescents han de saber gestionar: tenint cura dels companys/es, de l’entorn, del material, de finalitzar les tasques i els objectius acordats. Ser responsables, també vol dir ser conseqüent amb els propis actes. S’afavoreix diàriament amb les tasques escolars i amb el treball per a la comunitat que es desenvolupa de manera transversal, amb diferents projectes que treballen la salut, la cura i protecció del medi ambient i la col·laboració amb entitats de l’entorn proper, en benefici de totes les persones i espais que conformen l’escola. L’objectiu

d'aquest treball és desenvolupar la responsabilitat i aprendre a viure en societat, amb uns drets i deures.

Compromès

Una persona compromesa mostra responsabilitat pel què passa al seu entorn, ja sigui a nivell mediambiental o social.

Aquest projecte educatiu requereix d'un equip compromès i responsable. Aquest és el millor exemple per acollir i comprometre infants, adolescents i famílies, d'origens diversos. El treball amb la comunitat i l'entorn és un tret característic del centre, amb l'objectiu de crear infants i adolescents compromesos socialment.

Crític

La crítica, sigui d'infants, adolescents o d'adults, si és constructiva és necessària per canviar i millorar. Fomentem el pensament crític quan prenem decisions, respectem i valorem les diferents opinions.

S'afavoreix establint processos d'autoavaluació i creant els espais perquè hi hagi lloc per a la reflexió i l'esperit crític, tant a nivell individual com grupal.

Creatiu

Una persona crítica, sap donar respostes creatives, plantejar-se solucions diferents davant d'una mateixa situació. És necessari crear unes condicions idònies, com per exemple: temps per pensar i actuar, motivació i donar el protagonisme a l'alumnat per tal que desenvolupi la creativitat. Per afavorir aquest desenvolupament, el centre dóna molta importància al **TREBALL ARTÍSTIC**, en les seves diferents expressions (**MÚSICA, ART I TEATRE**).

2.2. APRENDRE A CONVIURE

“El respecte és la base de totes les relacions: aprendre a vèncer sense trepitjar el vençut, a perdre, a no fer trampes, a compartir, a sentir-se capaços de resoldre les seves necessitats, a valdre’s per si sols, a demanar ajuda quan cal, a contemplar el que ens envolta i a enamorar-se’n, a compartir l’alegria i les tristeses, a estimar, a escoltar, a saber esperar, a aprendre de les equivocacions i a saber demanar perdó i rectificar”.

Pep Llenas i Montse Martí
Mestres de l’Escola Sant Ignasi de Manresa.

En l’eix d’aprendre a conviure ens centrem en els següents termes: respectar, adquirir habilitats socials, saber cooperar, resolució de conflictes i normes i límits.

Respectar

És el pilar bàsic i fonamental de l’eix aprendre a conviure. Respectar-se a un mateix, als altres i l’entorn (físic, natural i material).

Respectar és estimar, la necessitat més important i que dóna sentit a la vida dels infants i adolescents, per donar seguretat per afrontar els reptes que els depara la vida. Estimar no vol dir estalviar la frustració, els conflictes o l’esforç. Cal acompanyar en el seu creixement, perquè cada vegada que ens anticipem, que fem quelcom que l’alumnat és capaç de fer ell mateix, li estem prenent l’oportunitat de créixer.

Adquirir habilitats socials

Adquirir habilitats socials és necessari per conviure en un grup i acceptar les diferències. És a través de la comunicació, el respecte i l’empatia el que permet una interacció positiva i constructiva en un grup. Ajudem a generar rols nous i diversitat de grups, creant i generant noves relacions i maneres de relacionar-se.

Saber cooperar

Cal un treball de coneixença d’un mateix per conèixer les pròpies fortaleses i debilitats. A partir d’aquí podem cooperar, és a dir, col·laborar, ajudar i fer equip jugant. Es fomenta l’aprenentatge cooperatiu en detriment de la competició, per ajudar a créixer personal i socialment.

Resolució de conflictes

És necessari l’adquisició d’eines per afrontar els conflictes i millorar la convivència. A partir del treball de la mediació, el diàleg, la intel·ligència emocional i el valor de la “Pau” per descobrir la perspectiva positiva del conflicte i el seu caràcter transformador, des d’una opció no-violenta. Cal crear entorns per aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar. Les assemblees,

contribueixen a que cada infant es relacioni socialment des de la defensa dels seus interessos i el respecte als interessos dels altres, essent una pràctica excel·lent de ciutadania activa.

Normes i límits

Les normes són poques i clares, recollides en el Pla de Convivència, document que reflecteix les accions que es desenvolupen per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

Els límits donen ordre i seguretat en el desenvolupament de l'infant i l'adolescent. Proposem una educació basada en les seves necessitats, però el guiatge està en mans dels adults.

La nostra responsabilitat com a adults és capacitar i confiar en el potencial de cada infant i adolescent acompanyant amb presència i respecte.

2.3. APRENDRE A FER

“L’experimentació és un procés natural de l’ésser humà i que, per tant, ha de formar part del dia a dia dels nens”

Montserrat Pedreira

Mestra d’educació infantil, formadora de mestres a infantil a UManresa i promotora del projecte LAB 0-6.

En l’eix d’aprendre a fer ens centrem en els següents termes: aprendre a aprendre, adquirir tècniques i habilitats personals i socials i actuar vers la sostenibilitat

Aprendre a aprendre

Aprendre a aprendre es refereix a la capacitat de respondre en diferents situacions i contextos i realitzar tasques diverses de forma adequada. Comporta ser capaç d’autoavaluar-se i autoregular-se, responsabilitat i compromís personal, saber administrar l’esforç, acceptar les errades i aprendre de i amb les altres persones. L’adquisició de l’autonomia en l’aprendre a aprendre, s’assoleix treballant de forma cooperativa, establint estratègies per a l’avaluació dels aprenentatges tenint en compte la gestió de l’error a través de l’autoregulació i l’alumnat, i prendre decisions sobre què i com aprendre.

Adquirir tècniques i habilitats personals i socials.

Desenvolupar les habilitats necessàries per poder actuar sobre l’entorn. Es tracta d’adquirir capacitats que possibilitin la plena participació en la societat del coneixement i en un entorn laboral acceleradament canviant, la qual cosa també suposa saber afrontar situacions diverses i treballar en equip. Treballar de manera globalitzada, amb continguts relacionats amb fets reals o amb problemes quotidians, a partir de notícies de l’actualitat i basant-nos en l’experimentació i el treball de camp, tenint en compte les llengües del nostre entorn (català, castellà i anglès) i la competència digital, amb l’objectiu final d’una formació integral.

Actuar vers la sostenibilitat

La sostenibilitat entesa com un gran valor que engloba molts àmbits : educació ambiental, educació pels drets humans, educació per la Pau, educació pel consum i l’educació intercultural. L’escola té una tradició arrelada en el compromís pels valors de l’educació per a la sostenibilitat, participant en diferents programes externs i propis del Departament que la promouen (**ESCOLES PER A LA SOSTENIBILITAT**), aplicant-los en la gestió dels nostres espais exteriors i tenint-ne cura, generant un context de salut, benestar i aprenentatge.

2.4. APRENDRE A CONÈIXER

“Cal més reflexió, abans de l’acció”

Mestres de l’Escola Barnola

En l’eix aprendre a conèixer ens centrem en quatre termes: mostrar curiositat, esforç per aprendre, adquirir competències i créixer com a persona.

Mostrar curiositat

Com podem saber que un infant o adolescent és curiós? Perquè es fa preguntes, planteja hipòtesis, observa, està motivat i mostra una actitud positiva.

Malgrat que són curiosos per naturalesa, especialment en allò que els apassiona, esdevenir curiós en aquestes etapes depèn molt de les vivències personals. Quan s’aporten aprenentatges funcionals, s’ajuda als infants i adolescents a desenvolupar-se i a descobrir.

Esforç per aprendre

Un infant o adolescent s’esforça quan està motivat i té una actitud positiva. Perquè estigui motivat cal que trobi sentit en allò que fa, que li sigui útil, que s’orienti cap a un objectiu. Les activitats que es proposen han de ser properes i vivencials. També hem de tenir en compte la diversitat i plantejar reptes assumibles. És a dir, les expectatives han de ser coherents i assequibles a tots els nivells. Els infants i adolescents senten satisfacció quan aprenen coses noves.

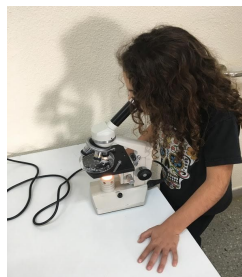
Adquirir competències

Un infant o adolescent és competent quan sap relacionar el que està aprenent amb el que ja sap, i quan sap aplicar el què ha après amb altres contextos. També diem que és competent quan té estratègies i ho sap ensenyar als altres (ho sap verbalitzar i fer).

Créixer com a persona

Per a créixer com a persona cal treballar les **EMOCIONS**, perquè tinguin autoconeixement i confiança en sí mateix.

Per ajudar a assolir l’autoconeixement, és molt important, partir de l’evolució de cada persona, i no de la comparació, per tal de conèixer les seves capacitats i dificultats amb serenor i reforçant l’autoestima.

3. FONAMENTS EDUCATIUS: LA PRÀCTICA DIÀRIA

3.1. LES PRÀCTIQUES D'APRENTATGE

“Volem que tot infant trobi a l'escola una experiència d'aprenentatge gratificant i empoderadora”

Eduard Vallory

Analista social i gestor del canvi català, especialitzat en educació.

Quines activitats fem per potenciar l'aprenentatge?

Des d'educació infantil fins a secundària fem activitats significatives, pròximes i vivencials, que ajuden als infants i adolescents a aprendre amb sentit i més motivació.

El centre és inclusiu, diversificant la intervenció pedagògica i creant les condicions adequades que permeten el progrés de cada un, per això: s'adequa els objectius a les característiques de l'alumnat, es preveuen diverses activitats amb diferent grau de complexitat i s'avalua tenint en compte els objectius i activitats establerts per a cada alumne/a.

Quines eines fem servir?

Els materials són una eina al servei de l'aprenentatge, i no un objectiu en si mateix. Així, un llibre, l'ordinador o altres tipus de material enriqueixen el procés d'aprenentatge si és divers, atractiu i es troba en bon estat.

Com aprèn l'infant/adolescent?

Atenent a les necessitats de cada un, metodològicament tenim en compte:

- Un aprenentatge individual:
 - o Itineraris personals (en l'àmbit lingüístic i matemàtic) amb l'objectiu d'ajudar als infants a organitzar-se, fomentar l'autonomia personal i la responsabilitat. Cada infant estableix els seus objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació, a partir d'aquí, segueix el seu itinerari personal. Aquest treball es prioritza realitzar amb grups reduïts, per tal d'oferir una atenció més qualitativa i individualitzada.
 - o Conferències. En la societat de la informació, comunicar es converteix en una de les competències bàsiques per al desenvolupament de les persones. És la preparació d'un tema per part d'un alumne/a, a partir del qual s'exposa a la resta de companys/es. En definitiva un treball globalitzat que genera un aprenentatge significatiu.
 - o Projecte lliure. Oferim la possibilitat que els alumnes de secundària dissenyin i planifiquin un projecte personal que puguin desenvolupar dins l'horari escolar per tal d'afavorir l'autonomia i l'autoconeixement a partir dels propis interessos.

- Un aprenentatge col·lectiu:
 - o Agrupament amb el grup de referència: Treball per projectes, una metodologia que permet l'adquisició de competències bàsiques, a partir de fer-se preguntes, cercar nous coneixements, treball cooperatiu, selecció de la informació, diàleg i construcció del coneixement de forma compartida.
 - o Agrupament amb els grups de cicle: Nius a educació infantil, espais d'aprenentatge a educació primària i tallers a secundària, una metodologia basada en diferents situacions d'aprenentatge, de relació i comunicació on a partir de diferents propostes els infants i adolescents poden actuar, observar, experimentar, construir, inventar, imaginar, compartir, relacionar-se, emocionar-se... i interactuar amb els altres.
 - o Agrupament multi-edat, per realitzar projectes transversals.

Quin paper té l'entorn?

Aprenem dins i fora de l'escola, a totes hores. Per això, tenim en compte, fent partícip en qualsevol procés d'aprenentatge, l'entorn que ens envolta (el poble, les entitats, la gent, els serveis, l'Ajuntament i, sobretot, les famílies). El coneixement de l'entorn social i natural, no només es treballa a l'aula i als espais exteriors de l'escola, sinó que calen visites guiades a fi d'estudiar sobre el terreny allò que constitueix el més remarcable del relleu, les comunicacions, la natura, els monuments, les institucions, els serveis, etc.

3.2. L'ORGANITZACIÓ DE L'ESPAI, EL MATERIAL, EL TEMPS I L'ALUMNAT A L'ESCOLA

“Observant els infants en tots els espais dins/fora/territori, ens parlen de les seves necessitats, de com i quan utilitzen els materials i com són les seves relacions”.

Carme Cols i Pitu Fernández

Mestres amb vinculació als moviments de renovació pedagògica i impulsors del nou safareig, l'espai exterior de l'escola com a espai educatiu

Com són els espais d'aprenentatge?

Són oberts, flexibles, generadors de benestar i potenciadors d'aprenentatge. Considerant tots els espais de l'escola, ja siguin interiors com exteriors, importants i amb gran potencial d'aprenentatge, per això vetllem per la seva cura, manteniment i organització.

Com són els materials d'aprenentatge?

Els materials que utilitzem són diversos i adaptats a les característiques dels infants i adolescents, potenciant el material natural, real i desestructurat, que ajudi a desenvolupar la creativitat. Vetllem per la disposició ordenada i estètica d'aquest per tal que sigui, també, un gran potenciador d'aprenentatge.

Com és el temps a l'escola?

És flexible, permetent el treball a partir de la necessitat, de l'interès i de la motivació dels infants i adolescents. Distribuïm el temps escolar en les següents franges:

1. Una primera franja, per entrar a l'escola sense presses, de manera relaxada i flexible, oferint propostes a l'aula que els infants poden realitzar autònomament per connectar-se a l'aprenentatge de manera progressiva.
2. Una segona franja dedicada al treball personalitzat en l'àmbit lingüístic i matemàtic, a través dels itineraris personals, en combinació amb les especialitats (educació Física, música i anglès), permetent un treball amb grups més reduïts.
3. Una tercera franja per esmorzar col·lectivament amb el grup de referència, aprofitant per treballar hàbits saludables i reciclatge. Aquest temps d'esbarjo és entès com a gran potenciador d'aprenentatge, per això tots els mestres de l'escola en són partícips. En aquest sentit, la nostra voluntat és oferir un ventall de propostes per als alumnes de secundària i primària en la franja d'esbarjo per tal de fomentar la bona relació entre els alumnes de diferents cursos. Al mateix temps, també potenciem la creació de moments d'aprenentatge transversals a partir d'interessos comuns.
4. Una quarta franja, pel treball amb el mateix grup-classe, mitjançant el treball per projectes a infantil i primària i el treball autònom a secundària.
5. Una cinquena franja, pel treball en grup en els ambients d'aprenentatge, barrejant infants del mateix cicle (P3, P4 i P5), (1r, 2n i 3r) i (4t, 5è i 6è) a infantil i primària i un treball transversal de projectes a secundària.

La flexibilitat dels temps i la qualitat dels espais interiors i exteriors ens han de permetre el seu ús de forma espontània quan les condicions d'aprenentatge ho requereixin.

Com s'agrupa l'alumnat?

Es realitzen diferents tipus d'agrupaments, per afavorir la convivència i la cohesió social. Cada infant i adolescent té un grup-classe de referència, i alhora es realitzen diferents agrupaments, ja sigui en el mateix cicle educatiu o entre diferents cicles, generalment potenciant els grups heterogenis.

La nostra és una escola d'una sola línia, organitzada en 3 cicles:

- Cicle de petits, amb alumnes de 3, 4 i 5 anys (P3, P4 i P5).
- Cicle de mitjans, amb alumnes de 6, 7 i 8 anys (1r, 2n i 3r).
- Cicle de grans, amb alumnes de 9, 10 i 11 anys (4t, 5è i 6è).
- 1r Cicle d'ESO, amb alumnes de 12, 13 i 14 anys (1r i 2n d'ESO)
- 2n Cicle d'ESO, amb alumnes de 14, 15 i 16 anys (3r i 4rt d'ESO)

3.3. L'AVALUACIÓ

“Si sabem que l'alumne/a aprèn, la nota és el de menys”

Neus Sanmartí

Catedràtica i professora de la facultat de Ciències de l'Educació de la UAB, especialitzada en recerca sobre l'avaluació formativa

Com s'avalua a l'alumnat?

L'avaluació que es porta a terme és formativa i personalitzada, i per això es fonamenta en els següents pilars:

- No es fixa en un moment puntual, sinó que es valora, tot un procés, des de l'inici fins al final. Per això setmanalment, els diferents cicles valoren un grup d'alumnes, prèviament acordat, per comentar la seva evolució i fer propostes de millora.
- Fem a l'infant i adolescent conscient del propi procés d'aprenentatge, mitjançant els següents mètodes d'avaluació en l'educació primària i secundària: autoavaluació i coavaluació, ja sigui compartida amb companys/es o amb mestres.
- L'infant i adolescent és coneixedor, i fins tot, en alguns casos, constructor dels criteris d'avaluació.
- L'objectiu de l'avaluació no és classificar i/o ordenar a l'alumnat, sinó que assoleixin competències i millorar les seves capacitats.

Considerem els deures escolars com una eina per adquirir hàbits de treball personal, de responsabilització i de gestió del temps. Es proposen deures que suposen un repte, tenint en compte la diversitat i motivació tant pel que fa a l'alumnat, com al tipus de deures.

3.4. EL ROL DEL DOCENT

“Els docents són artesans; poden fer meravelles amb el que tenen a les mans”

Carles Capdevila

Periodista, guionista que va desenvolupar bona part de la seva carrera vinculat al món de la infantesa i l'educació

Com actua el docent?

Entenem que el rol de l'adult és el de la persona que guia i acompanya a l'infant i adolescent, a partir de l'observació i de la construcció de provocacions, preguntes, espais i materials que generin motivació i expectació per part de l'alumnat, generant d'aquesta manera motivació i il·lusió per seguir aprenent.

Alhora considerem com a bàsica la reflexió pedagògica, l'autocrítica i la coordinació entre el claustre i també l'alumnat.

Com ens organitzem els docents?

Per poder gestionar el Projecte Educatiu present, el Claustre s'organitza:

- Equip Directiu: Format per Director/a, Cap d'Estudis, Coordinador Pedagògic i Secretari/a, que lideren el projecte (cap a on anar), programen i planifiquen (com anar-hi) i generen emoció (ganes de fer-ho).
- Comissió de coordinació pedagògica: Aquest equip està format per l'equip directiu i els coordinadors de cicle, amb l'objectiu de fomentar un lideratge distribuït i compartit, amb una corresponsabilització i una actitud proactiva, generant espais de debat per tal de poder compartir pràctiques que impulsen la millora educativa i construir coneixement conjuntament.
- Claustre: Té un paper molt important en la presa de decisions i avaluació de temes pedagògics. Cada docent està distribuït en un cicle educatiu (petits, mitjans, grans o ESO) i en una comissió de treball, les quals tenen diferents àmbits d'actuació amb l'objectiu de millorar el funcionament escolar.

4. REFERENTS EDUCATIUS

1. *Programa Escola Nova 21.*

L'Institut Escola Barnola ha format part de la mostra representativa del programa del 2016 al 2019. Escola Nova 21 ha proposat una transformació del sistema educatiu per tal que s'actualitzi, adoptant plenament un propòsit dirigit a desenvolupar competències per a la vida en el nostre context històric i unes pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement existent de com les persones aprenem.

2. *La naturalesa de l'aprenentatge. Projecte Entorns d'aprenentatge innovadors. Com poden les ciències de l'aprenentatge contribuir al disseny dels entorns d'aprenentatge del segle XXI. OECD (Centre for Educational Research and Innovation)*

La recerca sobre "La naturalesa de l'aprenentatge" (OCDE, 2010) ha sintetitzat els principis que haurien de fonamentar els entorns d'aprenentatge del segle 21:

1. **L'alumnat ha de ser el centre de l'aprenentatge.** Els entorns d'aprenentatge han d'atorgar als alumnes el protagonisme que els correspon, estimulant el seu compromís i una participació activa i autoregulada en la construcció del propi coneixement.
2. **L'aprenentatge és un procés de naturalesa social.** L'organització dels entorns d'aprenentatge ha de treure partit de la potencialitat de l'aprenentatge cooperatiu. Aquesta metodologia, quan s'utilitza adequadament, permet posar en joc capacitats de naturalesa diversa i obtenir resultats en l'àmbit conductual i afectiu. D'altra banda, l'aprenentatge autònom i la recerca personal també han de disposar del seu espai en l'activitat quotidiana de l'alumne.
3. **Les emocions són part integral de l'aprenentatge.** L'aprenentatge és un procés que resulta de la combinació inextricable entre motivació, cognició i emoció. L'assoliment de resultats exigeix que les experiències educatives siguin capaces de connectar amb els interessos i motivacions dels alumnes.
4. **L'aprenentatge ha de tenir en compte les diferències individuals.** L'organització dels entorns d'aprenentatge ha de contemplar necessàriament les diferències en coneixements previs, estils, estratègies, creences, interessos i motivacions.
5. **L'esforç és clau per a l'aprenentatge.** Els entorns d'aprenentatge han d'estimular els alumnes a posar en joc les seves capacitats per superar-se, evitant la ineficàcia de la pressió excessiva per a la qualitat dels resultats.
6. **L'avaluació continuada afavoreix l'aprenentatge.** Les experiències educatives han de permetre que els alumnes puguin identificar amb claredat quines són les expectatives en relació a l'activitat de cadascun d'ells. L'avaluació formativa és indispensable per retroalimentar el procés d'aprenentatge i el disseny de la pròpia acció educativa.
7. **Aprendre consisteix a construir connexions horitzontals entre àrees de coneixement i matèries que promoguin la translació de les estructures de coneixement a situacions noves.** Aquesta connectivitat horitzontal també s'ha de poder desenvolupar per a la

connexió entre l'entorn d'aprenentatge formal, la comunitat en el seu sentit més extens i la societat en general. Les situacions d'aprenentatge autèntic que promouen aquest tipus de connexions permeten obtenir nivells de comprensió més profunds.

3. Informe Unesco: Hi ha un tresor amagat a dins. Jacques Delors (1996)

A l'informe de Delors es proposa com a objectiu últim de l'educació **Aprendre a ser**, que es desglossa alhora en tres altres objectius: **Aprendre a conèixer** (aprendre a aprendre, aprendre a adquirir i construir coneixement), **Aprendre a fer** (aprendre habilitats socials i professionals per relacionar-se) i **Aprendre a conviure** (a viure en societat).

4. Repensar l'educació. Vers un bé comú mundial? Unesco (2015)

A Repensar l'educació la UNESCO revisa i actualitza l'Informe Delors, i ho fa compartint l'urgència de «**replantejar el propòsit de l'educació i l'organització de l'aprenentatge**», des d'una «**visió holística**» que «**superi les dicotomies tradicionals entre aspectes cognitius, emocionals i ètics**», i alertant-nos del risc de posar tot l'èmfasi «**en els resultats dels processos educatius deixant de banda el procés d'aprenentatge**».”

“Està inspirat en una visió humanista de l'educació i el desenvolupament, basada en el respecte per la vida i la dignitat humanes, la igualtat de drets, la justícia social, la diversitat cultural, la solidaritat internacional i la responsabilitat compartida per a un futur sostenible.